

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ

Кохтев К.П., здобувач РВО бакалавр
Нагаєв В.М., д.пед.н., проф.
Державний біотехнологічний університет,
м. Харків, Україна, nagaev@btu.kharkov.ua

Анотація: Одним з напрямків розвитку організаційно-правових форм господарювання є створення асоціативних корпоративних моделей. Приватизація або процес трансформації знеособленої власності має принципове значення для сільського господарства України в двох основних аспектах: для посилення індивідуальної або групової мотивації власників в ефективному використанні ресурсів і забезпечення на цій основі економічного зростання; для утворення підприємств нового типу, орієнтованих на ринкові відносини.

Ключові слова: організаційно-правовий механізм, аграрне формування, структура управління, приватна власність, агробізнес, асоціація власників, корпоративна модель

Сучасні сільськогосподарські підприємства повинні стати основою інноваційної організаційної структури в системі менеджменту АПК [1]. За цих умов одним з основних напрямків удосконалення організаційно-правової форми господарювання є створення організаційно-правової структури конгломератного типу [2]. Конгломератні організації - один з підходів до створення адаптивних організаційних структур. Так, в одному відділі фірми може використовуватися продуктова структура, в другому - функціональна структура, в третьому - проектна або матрична структура. Конгломератна організація - це «материнська» фірма, яка має декілька дочірніх дуже самостійних підприємств [3].

Мета дослідження полягає у теоретико-методологічному обґрунтуванні механізму впровадження організаційно-правових структур управління сільськогосподарських підприємств ринкового типу.

Формування багатокладної системи виробництва сільськогосподарської продукції передбачає функціонування на рівних умовах виробничих господарств, агропромислових комбінатів, агрофірм, орендних колективів, орендарів, фермерських господарств, їх кооперативів, особистих підсобних господарств громадян [4; 5]. Для оптимізації подальшого розвитку аграрних формувань та удосконалення їх організаційно-правової форми господарювання нами проведено анонімне анкетування працівників сільськогосподарського виробничого кооперативу «Дружба» Борівського району Харківської області. З метою реалізації вищезгаданих вимог, закономірностей і принципів аграрної реформи нами пропонується створити на СВК «Дружба» асоціацію юридично самостійних товаровиробників корпоративного типу на основі відокремлення юридично самостійних суб'єктів підприємницької діяльності. Економічний механізм повинен об'єднати товаровиробників навколо внутрішнього і зовнішнього ринку. Модель співпраці може бути представлена у вигляді асоціації юридично самостійних суб'єктів підприємницької діяльності і госпрозрахункових виробничих підрозділів. Такий напрямок допоможе

зберегти єдиний виробничо–господарський комплекс, забезпечити високу матеріальну зацікавленість кожного учасника конгломератного об'єднання.

Таким чином одним з найважливіших напрямків удосконалення організаційно-правового механізму управління с.-г. підприємств є формування на їх базі саморегулюючих, юридично і економічно самостійних виробничих і обслуговуючих суб'єктів господарської діяльності. Вони повинні функціонувати у вигляді демократично сформованих різноманітних організаційно-правових форм з різним ступенем відповідальності. Співпраця цих суб'єктів підприємницької діяльності в рамках асоціації допоможе зберегти цілісність великих товарних господарств і майнових комплексів і дасть змогу організувати конкурентне сільськогосподарське виробництво.

Висновки. В умовах створення ринкового механізму господарювання важливо визначити пріоритетні напрямки концептуального розвитку підприємства, адже нова соціально-економічна ситуація потребує реструктуризації з утворенням адекватних організаційно-економічних структур, які орієнтовані на прибуткове ведення господарської діяльності. За цих умов одним з основних напрямків удосконалення організаційно-правової форми господарювання є створення організаційно-правової структури конгломератного типу. Конгломератні організації - один з підходів до створення адаптивних організаційних структур.

Важливо зберегти великі масштаби виробництва (систему полів, сівозміни, тваринницькі приміщення, переробні потужності, виробничу інфраструктуру тощо), а також значні за обсягом ділові операції. Саме тому реформування аграрного сектору економіки повинно відбуватися у напрямку впровадження організаційно-правових структур асоціативного типу.

Список літератури

1. Мазнєв Г.Є. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності: Навчальний посібник / Г.Є.Мазнєв, М.М.Турченко, В.М.Нагаєв та ін. Х.: ХДТУСГ, 2002. 206 с.
2. Макаренко П.М. Моделі аграрної економіки. К.: ННЦІАЕ, 2005. 682 с.
3. Нагаєв В.М., Шевченко Е.А. Удосконалення структури управління у великих за розмірами державних аграрних формуваннях. *Вісник ХНАУ*. № 10. Х., 2009. С. 111-119.
4. Нагаєв В.М. Реформування організаційно-правових структур сільськогосподарських підприємств: Навчальний посібник. Х.: ХНАУ, 2002. 114 с.
5. Турченко М.М. Проектування раціональної організаційної структури управління структурних підрозділів організацій аграрного сектору АПК: навчальний посібник. Харків: Тов. Стас, 2002. 42 с.